

Cem AVŞAR

Tekirdağ Milletvekili

Güvenlik Ve İstihbarat Komisyonu Üyesi

27073

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Millî Eğitim Bakanı Yusuf Tekin tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim 22.04.2025

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) sonuçlarına göre 2024 yılı sonu itibarıyla, Türkiye nüfusu 85 milyon 664 bin 944 kişi iken bunun-%25,5 oranla- 21 milyon 817 bin 61'ini çocuklar oluşturmaktadır. Çocuk nüfusun %51,3'ünü erkek çocuklar, %48,7'sini kız çocuklar oluşturmaktadır. Birleşmiş Milletler tanımına göre 0-17 yaş grubunu içeren çocuk nüfus, 1970 yılında toplam nüfusun %48,5'ini oluştururken bu oran 1990 yılında %41,8 ve 2024 yılında %25,5 olmuştur.

Ülkemizde çocukların toplam nüfus içerisindeki payı böyle düşüş trendindeyken gerek okula devamda gerekse nitelikli eğitimden yeterince faydalanma ve ekonomik baskılara maruz kalmadan eğitim-öğretime devam etmek de pek mümkün görülmemektedir.

Bu kapsamda çeşitli eğitim kurumlarının yaptığı araştırmalara göre devamsızlık oranı ilk ve ortaokulda %11,6, lise de %27, MESEM'lerde ise %46,6 olmuştur. Okula devam etmeyen bu çocuklar ya çocuk işçi olmakta ya da sokaklarda suça itilmektedir.

Hane Halkı İşgücü Araştırması 2024 yılı sonuçlarına göre 15-17 yaş grubundaki çocukların iş gücüne katılma oranı 2020'de yüzde 16,2 iken 2024'te yüzde 24,9'a yükseldi. Bu rakam her 4 çocuğumuzdan birinin eğitim dışı kalarak çalıştığı anlamına gelmektedir.

4 yılda yüzde 8'lik artışla 377 bin çocuk daha işçi olarak kayıtlara eklenmiştir. TÜİK verilerine göre, bu yaş grubunda 3 milyon 894 bin çocuk bulunurken, 2024'te bunların 970 bini kayıtlı işçi olarak çalışmaktadır. Öte yandan 2020'de MESEM'e kayıtlı çocuk işçi sayısı 143 bin 237'den 2024'te 504 bine çıkmıştır. Böylece 2024'te kayıtlı toplam çocuk işçi sayısı 1 milyon 474 bin olmuştur. Ölüm ve ölüm nedeni istatistiklerine göre 2023'te 15-17 yaş grubunda çocuk ölümleri en fazla, dışsal yaralanma ve zehirlenmeler nedeniyle gerçekleşmiştir. Bu nedenle hayatını kaybeden 15-17 yaş grubundaki çocuk sayısı, 2023'te 13 bin 43 oldu.

Çocukların içinde bulunduğu ekonomik ve sosyal durumlara bakıldığında ise Gelir ve Yaşam Koşulları Araştırması, Çocuk Sağlığı ve Yoksunluğu Modülü sonuçlarına göre 2024 yılında, 15 yaş ve altı tüm çocukların maddi yetersizlik nedeniyle yeni giysilere sahip olamayan hane halkı oranı %9,2, diğer nedenlerle yeni giysilere sahip olamayan hane halkı oranı ise %2,2 olmuştur. Yani TÜİK resmi verilerine göre çocukların %11,4 'ü yeni giysiye ulaşamamaktadır.

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr

Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

27073

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili
Güvenlik Ve İstihbarat Komisyonu Üyesi

Uzmanlar ‘giyim güvensizliği’ kavramının literatüre girdiğini ve bunun kıyafete erişemediği için yaşanan özgüven eksikliği, kendini iyi hissetmeme ve akranlarına göre eksik bulma vb. psikolojik durumlara yol açan bir hal olduğu ve çocuklar arasında yaygınlaştığını belirtmektedir.

Bununla birlikte 15 yaş ve altı çocuklar arasında maddi yetersizlikler nedeniyle günde en az bir kez taze sebze ve meyve tüketimi yapamayan hane halkı oranı %10,0, diğer nedenlerle günde en az bir kez taze meyve ve sebze tüketemeyen hane halkı oranı ise %3,3 olmuştur. Bu açıklamalar ışığında sürekli yoksulluk oranının %13,8 olduğu düşünüldüğünde yoksulluk döngüsü içinde kalacağı endişe ve çaresizliği çocukların yeni suçlara girişmesine sebep olmaktadır. Nitekim bu sonuçlarla her gün toplumumuz karşı karşıya kalmaktadır.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramının yaşandığı bu haftaya girerken nüfusumuzun dörtte birine tekabül eden çocukların nüfus içindeki oranının giderek azalması, ekonomik sebeplerden dolayı oluşan “çocuk işçiler”, “çocuk suçlular”, “okulu terk eden çocuklar”, “fırsat eşitsizliği ve güvenlik sorunları yaşayan çocukların” hak ettikleri nitelikli eğitim ve hayat standartlarına kavuşması için ilgili kurumların eşgüdümüyle acil eylem planı kapsamında ivedilikle çocuk politikaları gözden geçirilmeli ve gerekli tedbirler alınmalıdır.

Bu bağlamda;

1. Uzman görüşleri ve resmi araştırmalara göre; eğitim dışı kalma, devamsızlık yapma, akran zorbalığına uğrama (şiddet, dalga geçme, etkinliğe katmama vb.), sosyal alan oluşturmama gibi eğitim sistemimizde oluşan ve psikolojik sorunlara yol açan kimi durumlara ilişkin Bakanlığınız tarafından tespit edilmiş bulgular var mıdır? Bu sorunların ekonomik sebeplerle bir ilintisi olduğunu düşünüyor musunuz? Bu durumu izleyen, raporlayan ve ilgili kurum ve kuruluşlarına ileten bir denetim ve gözetim sistemi var mıdır?
2. İşçi çocuklar olarak bilinen ve TÜİK rakamlarına göre her dört çocukta birine tekabül eden bir sayıya sahip çocukların fırsat eşitliği ve eğitim hakkının sağlanması bağlamında ne tür tedbir alınmaktadır? Bu konunun kök sebeplerine yönelik bir araştırmanız bulunmakta mıdır? Bu hususta başta aileler olmak üzere ilgili kişi ve kurumlarla bir iş birliği modeli geliştirilmiş midir?
3. Uzmanlar tarafından ifade edildiği üzere derin yoksulluk ağında kalan çocuklar kendilerini aileye yük olarak görmekte ve eğitimi bir lüks olarak değerlendirip kısa yollardan para kazanma çabası içine girmektedir. Bu kapsamda yapılmış bir araştırmanız bulunmakta mıdır? Bu ruh haline sahip çocukların tespiti, psikolojik destekle sisteme entegre edilmesi ve özgüven verilmesi hususunda bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 Faks: 0 (312) 420 24 76 E-Mail: cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA

27073

Cem AVŞAR
Tekirdağ Milletvekili
Güvenlik Ve İstihbarat Komisyonu Üyesi

4. Eğitimde fırsat eşitliği ve nitelikli eğitim alma noktasında ders araç gereçlerine ulaşma, paralı okul aktivitelerine katılma, gelişime uygun kitap ve kaynak temini, boş vakitlerinde bir sosyal aktiviteye katılma vb. konularda çocukların ihtiyaçlarını karşılama oranı nedir? Bu ihtiyaçların karşılanmaması dolayısıyla eğitim-öğretimde bir boşluk oluşmakta mıdır? Buna karşın bir çalışmanız var mıdır?

TBMM

Tel: 0 (312) 420 64 34- 35 **Faks:** 0 (312) 420 24 76 **E-Mail:** cem.avsar@tbmm.gov.tr
Adres: Halkla İlişkiler Binası 3.Kat B-312 TBMM-ANKARA